

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 29 października 2021 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz. U. poz. 1979 oraz z 2024 r. poz. 1938), dalej jako „rozporządzenie”, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 106o–106q ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), dalej jako „ustawa o VAT”.

Zgodnie z art. 106o ustawy o VAT minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których faktury mogą zawierać zakres danych węższy niż określony w art. 106e, oraz zakres tych danych, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego dokumentowania dostawy towarów lub świadczenia usług i identyfikacji czynności dokonanych przez niektóre kategorie podatników, a także niską wartość transakcji lub specyfikę niektórych rodzajów działalności związanej z liczbą lub rodzajem wykonywanych czynności.

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1598; dalej jako „ustawa KSeF”) wprowadziła obowiązek wystawiania faktur (e-fakturowania) w Krajowym Systemie e-Faktur (zwanego dalej: KSeF) od 1 lipca 2024 r.

Ustawą z dnia 9 maja 2024 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 852) odroczono datę obowiązywania obligatoryjnego KSeF na 1 lutego 2026 r. dla wszystkich podatników (zarówno dla podatników czynnych, jak i podatników zwolnionych z VAT).

Ustawą uchwaloną przez Sejm 5 sierpnia br. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw i skierowaną do podpisu Prezydenta (druk sejmowy nr 1407) wprowadzono rozwiązania uzupełniające w zakresie obowiązkowego e-fakturowania w KSeF.

W ww. ustawie wprowadzono (art. 106ba ustawy o VAT) obowiązek podawania numeru identyfikującego przez nabywcę przy otrzymywaniu faktury. Obowiązek ten dotyczy nabywcy, bez względu na to, czy ten nabywca jest podatnikiem czynnym VAT, osobą prawną niebędącą podatnikiem, czy też podatnikiem zwolnionym na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT, lub wykonuje wyłącznie czynności zwolnione od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 ustawy o

VAT, lub jest niezarejestrowanym w wykazie jako „podatnik VAT zwolniony”, a także w przypadku nabywcy, u którego sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113a ust. 1 ustawy o VAT. Nabywca zwolniony na podstawie art. 113a ust. 1 ustawy o VAT podaje, na potrzeby wystawianej dla niego faktury, indywidualny numer identyfikacyjny zawierający kod EX, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym EX”, na potrzeby korzystania ze zwolnienia na terytorium kraju.

W związku z tym w ustawie zaproponowano zmianę w art. 106e ust. 1 pkt 5 ustawy o VAT, która polega na dodaniu pkt 26 i 27, co oznacza doprecyzowanie danych, jakie powinna zawierać faktura, w odniesieniu do numeru identyfikacyjnego nabywcy.

Zmiana wprowadzona w pkt 26 oznacza, że nabywca będzie zobowiązany podawać dla celów wystawienia faktury – numer VAT – gdy będzie podatnikiem zarejestrowanym na potrzeby VAT, a w przypadku gdy nabywca nie jest zarejestrowany na potrzeby VAT – (np. podatnicy zwolnieni z VAT) – numer identyfikacji podatkowej (NIP) tego nabywcy, jeżeli dokonuje on zakupów na potrzeby działalności gospodarczej i numer ten posiada. Zakłada się, że propozycja ta pozwoli na sprawniejszą identyfikację statusu nabywcy e-faktury w ramach instytucji tzw. „samoidentyfikacji”. Natomiast dodany pkt 27 w art. 106e ust. 1 ustawy o VAT dostosowuje zmiany rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1721) - procedura szczególna SME. W przepisach doprecyzowano, aby nie budziło wątpliwości, że w takim przypadku faktury wystawiane na rzecz tego podatnika zwolnionego powinny być oznaczone indywidualnym numerem identyfikacyjnym (z kodem EX) i wskazaniem podstawy prawnej (art. 113a ustawy o VAT). Mając na uwadze powyższe w projekcie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur (dalej jako „projekt”) dostosowano przepisy rozporządzenia do wprowadzonych ustawą KSeF rozwiązań w zakresie obowiązku podawania NIP na fakturze uproszczonej przez nabywcę zidentyfikowanego na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, niezarejestrowanego na potrzeby podatku albo będącego osobą prawną niebędącą podatnikiem i niezarejestrowaną na potrzeby podatku, a także w przypadku gdy nabywca towarów lub usług jest podatnikiem, u którego sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113a ust. 1 ustawy VAT.

Opis regulacji wprowadzanych w projekcie rozporządzenia.

W **§ 1 pkt 1** projektu przewiduje się zmianę brzmienia **§ 3 w pkt 1** rozporządzenia poprzez dodanie po lit. c: lit. ca–cc, gdzie **lit. ca** – wprowadza do faktury uproszczonej obowiązek

zamieszczania numeru, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, **lit. cb** – wprowadza obowiązek podania na tej fakturze numeru, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, a w przypadku gdy nabywca jest podatnikiem niezarejestrowanym na potrzeby podatku albo osobą prawną niebędącą podatnikiem i niezarejestrowaną na potrzeby podatku – numeru identyfikacji podatkowej nabywcy, jeżeli go posiada. Natomiast **lit. cc** – dotyczy procedury szczególnej SME i zobowiązuje nabywcę do podania wystawcy w celu wystawienia faktury indywidualny numer identyfikacyjny (z kodem EX). W § 3 pkt 1 rozporządzenia wskazuje się, jakie dane powinna zawierać faktura dokumentująca dostawę towarów lub świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2–6, 8–36 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT. W wyniku wprowadzenia obligatoryjnego KSeF, w odniesieniu do podatników zwolnionych z VAT, zaistniała konieczność znowelizowania ww. przepisu rozporządzenia.

Dotychczasowy zakres danych ujmowanych na fakturach wystawianych zgodnie ze zmienianym przepisem, nie obejmował numeru za pomocą, którego podatnik lub nabywca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku. Obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych przez podatników zwolnionych podmiotowo lub przedmiotowo od 1 lutego 2026 r. wpływa na konieczność posługiwania się tym numerem przez podatnika dokonującego sprzedaży i podatnika korzystającego ze zwolnienia od podatku na wystawianych fakturach (zgodnie z wymaganiami technicznymi KSeF). W związku z tym należało znowelizować omawiany przepis, poprzez ujęcie tej danej jako wymaganej na fakturze. Proponowany przepis § 3 pkt 1 lit. ca odpowiada zasadniczo regulacji art. 106e ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT, przepis § 3 pkt 1 lit. cb nawiązuje do brzmienia art. 106e ust. 1 pkt 5 ustawy o VAT oraz dodawanego drugą ustawą zmieniającą ustawę KSeF – art. 106e pkt 26 ustawy o VAT, natomiast przepis § 3 pkt 1 lit. cc nawiązuje do brzmienia art. 106e ust. 1 pkt 27 ustawy o VAT.

Powyższe oznacza, że podatnik korzystający ze zwolnienia będzie zobowiązany podawać dla celów wystawienia faktury – numer VAT – gdy będzie zarejestrowany na potrzeby VAT, a w przypadku gdy podatnik nie jest zarejestrowany na potrzeby VAT – numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli dokonuje zakupów na potrzeby działalności gospodarczej i numer ten posiada.

W związku z powyższą zmianą preredagowania wymagał pkt 3a w § 3 (**§ 1 pkt 2**). Faktury wystawiane przez podatnika korzystającego z procedury SME powinny zawierać dane określone w pkt 1 lit. a–c i cb–g oraz jak dotychczas powinny być oznaczone indywidualnym

numerem identyfikacyjnym wystawcy (z kodem EX), o którym mowa w art. 113a ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT. Indywidualny numer identyfikacyjny z kodem EX jest numerem, którym podmiot posługuje się na potrzeby VAT, jednak w związku z jego wskazaniem w ramach odrębnego przepisu, uściślenia wymaga, że § 3 pkt 1 lit. ca nie mają już w tym przypadku zastosowania, ponieważ wtedy oznaczałoby to, że wystawca faktury musiałaby na niej zamieścić dwa numery identyfikacyjne.

W **§ 1 pkt 3** projektu nowe brzmienie otrzymuje wprowadzenie do wyliczenia w **§ 3 pkt 4** rozporządzenia, poprzez jego następujące przeredagowanie: „przejazd autostradą płatną lub przewóz osób na dowolną odległość: kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, wystawiana w formie biletu jednorazowego przez podatników uprawnionych do świadczenia tych usług, powinna zawierać:”. Zmiana ta polega na redakcyjnym ujednoliceniu nazewnictwa w przepisach aktów wykonawczych wydawanych przez Ministra Finansów i Gospodarki, tj. ujednolicenie z rozporządzeniem w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych.

W **§ 2 projektu** zakłada się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 lutego 2026 r.

Zmiany wprowadzane w projekcie rozporządzenia są korzystne dla społeczeństwa i nie naruszają zasady demokratycznego państwa prawnego.

Wprowadzane rozwiązanie przyczyni się do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.